

Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap

Jaarverslag 2023

Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG)

Bezoekadres:

Oost-Indisch Huis
Korte Spinhuissteeg 3
1012 CK Amsterdam

Postadres:

Postbus 10855
1001 EW Amsterdam

Mail: info@knhg.nl

Websites: www.knhg.nl, www.historici.nl, www.bmgm-lchr.nl, www.historicidagen.nl

Twitter: [@_KNHG](https://twitter.com/_KNHG), [@HistoriciNL](https://twitter.com/HistoriciNL), [@BMGN_LCHR](https://twitter.com/BMGN_LCHR)

Instagram: [@Historicidagen](https://www.instagram.com/Historicidagen), [@JongKNHG](https://www.instagram.com/JongKNHG), [@Historici.nl](https://www.instagram.com/Historici.nl)

Inhoud

Voorwoord	4
2. Organisatie	5
2.1. Bestuur KNHG.....	5
2.2. Bureau KNHG.....	5
2.2.1. Medewerkers in 2023.....	5
2.2.2. Stagiaires en vrijwilligers in 2023	6
2.2.3. Personeelwisselingen.....	6
2.2.4. Teamontwikkeling	6
3. Beleid.....	7
3.1. Missie, visie, ambitie en rollen	7
3.2. Uitvoering beleid	8
3.2.1. Uitvoering Beleids- en Werkplan voor periode 2021-2023.....	8
3.2.2. Strategie: Toevoegen waarde voor jonge leden	8
3.2.3. Strategie: Versterken beroepsvereniging.....	9
3.2.4. Strategie: Vergroten zichtbaarheid	9
3.3. Beleidsmatige ontwikkelingen	9
3.3.1. Archief KNHG 2008-2018.....	9
3.3.2. Diversiteit en inclusie	9
3.3.3. Predicaat Koninklijk & statutenwijziging	10
3.3.4. Normen voor historici.....	10
3.3.5. Beleidsplan 2024-2026	10
3.3.6. Btw-positie	10
3.3.7. Zzp-beleid	10
3.4. Leden en ledenontwikkeling	11
3.5. Werkgroepen.....	12
3.5.1. Jong KNHG	12
3.5.2. Herinneringsactivisme	13
3.5.3. Eerste generatiestudenten.....	13
4. Bijeenkomsten en evenementen	14
4.1. Expertmeeting geschiedenisonderwijs Nederlandse universiteiten.....	14

4.2.	Voorjaarscongres.....	14
4.3.	Algemene ledenvergadering	15
4.4.	Symposium De Politieke Restauratie	15
4.5.	Webinars	15
4.6	Nieuwjaarsborrel.....	16
5.	Internationaal.....	17
5.1.	Beleid.....	17
5.2.	American Historical Association.....	17
5.3.	Royal Historical Society	17
6.	Communicatie	18
6.1.	Websites.....	18
6.1.1	.KNHG.nl	18
6.1.2.	Historici.nl.....	18
6.1.3.	Historicidagen.nl.....	18
6.2.	Sociale media.....	19
6.3.	Nieuwsbrieven.....	20
6.4.	Zomergroeten.....	20
6.5.	Nieuwjaarsgroeten	20
7.	BMGN – <i>Low Countries Historical Review</i>	21
7.1.	Algemeen.....	21
7.1.1.	Redactieberaad	21
7.1.2.	Publicatieplatform.....	21
7.2.	Redactie.....	22
7.3.	Recensies.....	22
7.4.	Inhoudelijke vernieuwing.....	22
7.5.	Publiekswerking.....	22
8.	KNHG en BMGN in de media.....	23
9.	Vooruitblik.....	25

Voorwoord

2023 was een jaar vol met mooie en bijzondere activiteiten en bijeenkomsten. Zo organiseerde het KNHG naast een *voorjaarscongres* over performatieve methoden in de geschiedenis, ook vier webinars over uiteenlopende (actuele) onderwerpen. Bovendien waren we partner in de organisatie van het *symposium* De Politieke Restauratie (zie voor details *hoofdstuk 4*). Ook Jong KNHG organiseerde weer veel verschillende activiteiten, van een *Rare Book Tour* tot een netwerkborrel (zie voor meer informatie *3.5.1.*). In totaal hebben alle activiteiten een kleine 400 deelnemers op de been gebracht.

In 2023 publiceerden we vlak voor de zomer een eerste versie van de ethische code, getiteld *Normen voor historici*. Hoewel het opstellen van die code het sluitstuk van een langlopend project was, vormde die publicatie tegelijkertijd het begin van een nieuw project, namelijk het levend houden van deze normen. Hiertoe grijpt het KNHG de Historicidagen 2024 aan. In het kader van Diversiteit & Inclusie heeft het bureau het project eerste generatiestudenten verder opgepakt en uitgewerkt. Uit onderzoek weten we dat minimaal de helft van alle studenten als zodanig kwalificeert, toch is het een onderbelicht diversiteitskenmerk. Het *dossier* op de website van het KNHG beoogde daar een einde aan te maken. In het dossier zijn ondersteunende documenten zoals onderzoeken en artikelen te vinden, plaatsen we ervaringsverhalen én doen we op basis daarvan aanbevelingen voor zowel eerste generatiestudenten zelf als de universiteiten waar zij gaan studeren. Vooral de ervaringsverhalen van eerste generatiestudenten maakten veel los.

2023 was het laatste jaar van de driejarige *beleidsperiode*, die op 2021 begon. Deze beleidsperiode kenmerkt zich door enerzijds de covid-19 pandemie met alle restricties die daaraan verbonden waren, en anderzijds, na de opheffing ervan, een snelle terugkeer naar het ‘oude normaal’. Al moet daarbij wel gezegd worden dat een aantal zaken toch wezenlijk anders is geworden door die pandemie. Zo werken de medewerkers van het bureau van het KNHG structureel een of twee dagen per week thuis en vergaderen we nog steeds veel op digitale wijze. We hebben de voordelen hiervan ontdekt en merken dat dat niet alleen voor ons geldt, maar ook voor onze samenwerkingspartners. In het voorjaar van 2023 hebben vertegenwoordigers van het bureau, het bestuur en Jong KNHG de lijnen uitgezet voor een nieuw *beleidsplan*. Tijdens de Algemene Leden Vergadering is vervolgens het nieuwe beleidsplan voor de periode 2024-2026 gepresenteerd.

Tot slot kan ik nog twee heugelijke feiten melden. Ten eerste dat het Harreveldfonds besloten heeft het KNHG voor de komende beleidsperiode met een hoger jaarlijks bedrag financieel te ondersteunen. Dit als blijk van waardering voor onze activiteiten, wat ons dankbaar stemt. Ten tweede dat ons verzoek aan het Koninklijk Huis om bestendiging van het predicaat Koninklijk is goedgekeurd. Dat betekent dat het KNHG zich tot en met 2048 Koninklijk mag blijven noemen. Ook dat stemt vrolijk.

Antia Wiersma, directeur van het bureau

2. Organisatie

2.1. Bestuur KNHG

Dagelijks bestuur

Henk te Velde, voorzitter

Nadia Bouras, secretaris

Elise van Nederveen Meerkerk, penningmeester

Bestuursleden met speciale portefeuilles

Aspha Bijnaar, musea

Jan Hein Furnée, congressen (vanaf juni)

Tim Huijgen, onderwijs

Pim Huijnen, vice-voorzitter redactie BMGN – *Low Countries Historical Review*

Inger Leemans, congressen (tot en met juni)

Vincent Robijn, archieven

Lema Salah, Jong KNHG (tot en met juni)

Celeste van Veenen, Jong KNHG (vanaf juni)

Het bestuur heeft in 2023 vijf keer vergaderd. Er waren drie reguliere vergaderingen op 9 februari, 22 juni en 4 oktober. Op 6 april vond een vergadering met alleen het dagelijks bestuur plaats ter goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening en op 20 december was er een ingelaste vergadering over het ZZP-beleid van de vereniging.

2.2. Bureau KNHG

Het thuiswerkbeleid zoals ingezet in 2022 is in 2023 voortgezet. De medewerkers van het bureau werken bijna allemaal op dinsdagen en donderdagen op kantoor en op de andere dagen van de week voornamelijk thuis. In het tweede deel van het jaar (juli tot en met december) heeft directeur Antia Wiersma een sabbatical genoten. In deze maanden heeft zij aan haar proefschrift gewerkt. Zij is vanaf augustus tijdelijk en gedeeltelijk vervangen door Carolien Boender.

2.2.1. Medewerkers in 2023

Pepijn Aarnink, communicatiemedewerker KNHG en webredacteur Historici.nl (tot 1 maart)

Carolien Boender, plaatsvervangend directeur (augustus-december)

Tessa Lobbes, managing editor BMGN – *Low Countries Historical Review*

Nick Oosterwijk, editor BMGN – *Low Countries Historical Review*

Caroline van Vliet, administratie en webredactie

Antia Wiersma, directeur

Diede Zwijnenburg, communicatiemedewerker KNHG en webredacteur Historici.nl (vanaf 15 februari)

2.2.2. Stagiaires en vrijwilligers in 2023

Lisa Bakhuizen van den Brink, redactie-assistent BMGN – *Low Countries Historical Review* (1 februari - 1 augustus)

Iris Bouman, redactie-assistent BMGN – *Low Countries Historical Review* (tot 15 maart)

Sophie Herz, redactie-assistent BMGN – *Low Countries Historical Review* (vanaf 1 september)

Noortje Janssen, stagiaire communicatie en webredactie Historici.nl (1 februari - 1 mei)

Suzanne Kleiman, stagiaire communicatie en webredactie Historici.nl (vanaf 1 november)

Jens van Lingen, stagiair archief KNHG (1 februari- 1 juli)

Mikki van Spall, stagiaire communicatie en webredactie Historici.nl (15 april - 15 augustus)

Yoni de Vries, redactie-assistent BMGN – *Low Countries Historical Review* (vanaf 1 september)

2.2.3. Personeelwisselingen

In de winter van 2023 heeft Pepijn Aarnink het KNHG verlaten om raadsadviseur communicatie, participatie en informatie bij de Gemeente Bernheze te worden. Hij is opgevolgd door Diede Zwijnenburg die eerder al stage had gelopen bij het KNHG. Vóór haar studie geschiedenis heeft zij een HBO Communicatie gevolgd wat haar een ideale kandidaat maakte.

2.2.4. Teamontwikkeling

Het team heeft bij het afscheid van Pepijn Aarnink in februari een bezoek gebracht aan Ons' Lieve Heer op Solder, de schuilkerk op steenworp afstand van het kantoor. Eind juni heeft het bijna voltallige team in de Hortus in Leiden een workshop kruiden en specerijen gevolgd. Na een informatieve lezing, volgde een rondleiding door de Leidse Hortus Botanicus.

3. Beleid

3.1. *Missie, visie, ambitie en rollen*

Missie

KNHG verbindt historici en komt op voor de belangen van historici en van het vak.

Visie

KNHG is overtuigd van het maatschappelijk belang van historische kennis.

Ambitie

KNHG is een open, actieve en creatieve vereniging waarin leden samen met bestuur en bureau actief participeren.

Rollen

Verbinder van historici

Het KNHG is dé overkoepelende vereniging voor alle professionals werkzaam in verschillende historische werkvelden. Het KNHG overziet deze werkvelden en verbindt historici met elkaar én met partijen die een beroep willen doen op historici en hun kennis. Door het organiseren van fysieke en online bijeenkomsten en evenementen biedt het KNHG historici mogelijkheden voor verbinding.

Belangenbehartiger van historici

Het KNHG komt op voor de belangen van historici, inclusief hun perspectieven op de arbeidsmarkt. Het richt zich op professionele ontwikkeling van historici, binnen en buiten de academie. Het KNHG creëert een (online) gemeenschap van historici waar kennisuitwisseling, netwerken en het opdoen van werkervaring centraal staan.

Belangenbehartiger van het vak

Het KNHG houdt zich bezig met de professionalisering en ontwikkeling van het vak door het aanbieden van online dossiers, het organiseren van congressen en seminars/webinars. Het KNHG bevordert het debat over beroepsethische kwesties en staat pal voor de toegankelijkheid van bronnen. Daarnaast vraagt het KNHG bij relevante organisaties (overheid, pers) en relevante gremia aandacht voor het maatschappelijk belang van geschiedenis.

3.2. Uitvoering beleid

3.2.1. Uitvoering Beleids- en Werkplan voor periode 2021-2023

2023 was het laatste jaar van het **driejarige Beleids- en Werkplan 2021-2023**. Dit jaar stond in het teken van de consolidatie van de eerder genomen stappen en de uitvoering van de laatste voornemens. Zoals ieder jaar is er een jaarplan opgesteld en besproken in het team. Naast bijzondere aandacht voor een ethische code voor historici, is er in 2023 ook gestart met het **Dossier Eerste Generatiestudenten** op de website van het KNHG.

3.2.2. Strategie: Toevoegen waarde voor jonge leden

De kracht van deze strategie zit enerzijds in het versterken van het sociale kapitaal van jonge historici door Jong KNHG als zelfstandige werkgroep binnen het KNHG. Anderzijds wil het KNHG toegang bieden tot het netwerk van (leden van) het KNHG door relevante werk- of onderzoekservaringsplekken aan te bieden. Achterliggend idee is dat jonge historici hiermee kennis over het vak en werkervaring kunnen opdoen, én een netwerk kunnen ontwikkelen. In 2023 heeft Jong KNHG vijf activiteiten georganiseerd waarop een kleine zestig deelnemers afkwamen. Het bureau KNHG heeft in 2023 aan acht jonge historici een werkervarings- of stageplek geboden.

Tevens is er ondersteunend en wervingsmateriaal voor Jong KNHG ontwikkeld en is er wederom een advertentiecampaignede studentenbladen en op sociale media gevoerd.

Koninklijk Nederlands
Historisch Genootschap

WORD LID VAN
Jong KNHG

De jongerentak van dé
beroepsvereniging voor historici

**VERGROOT JE NETWERK,
BEZOEK INTERESSANTE EVENEMENTEN
EN ONTWIKKEL JE MET LEERZAME WORKSHOPS**

**Student? Meld je nu aan en geniet
van gratis lidmaatschap tot 1 januari
2025 en kosteloze toegang tot
reguliere KNHG-congressen!**

DAARNA KOST EEN LIDMAATSCHAP SLECHTS €20 EURO PER JAAR

Aanmelden?
knhg.nl/studentlidmaatschap

Volg Jong KNHG:

JongKNHG JongKNHG JongKNHG knhg.nl/jong-knhg

Advertentie lidmaatschap Jong KNHG

3.2.3. Strategie: Versterken beroepsvereniging

Het Beleids- en Werkplan 2021-2023 legt nadruk op de toegevoegde waarde van de vereniging voor andere domeinen naast het wetenschappelijke/academische domein. In 2023 heeft dat onder andere geleid tot een **webinar** over de verbinding tussen het basis- en voortgezet onderwijs. Tevens is het **Beroepsplatform** verder gevuld met verhalen van historici over hun beroep. Daarnaast zijn er de nodige ledenwerfacties ondernomen, rondom het voorjaarscongres, door Jong KNHG en naar de secties geschiedenis van middelbare scholen. Deze acties hadden beperkt resultaat.

Ook in 2023 heeft het KNHG zich tweemaal uitgesproken als beroepsorganisatie. In beide gevallen werkte het KNHG samen met VGN en vroeg het aandacht voor het geschiedenisonderwijs. Op 15 februari 2023 stond er in *NRC Handelsblad* een **brief** met daarin een oproep aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) om de infrastructuur van het geschiedenisonderwijs in Nederland te verbeteren. Op 23 oktober 2023 ondertekende bestuurslid Onderwijs Tim Huijgen een **brief** aan de vaste commissie voor OC&W over het verdwijnen van de Cito-eindtoets voor wereldoriëntatie in groep 8 van het basisonderwijs.

3.2.4. Strategie: Vergroten zichtbaarheid

Een zichtbaar en actief KNHG vergroot de maatschappelijke relevantie van zowel de vereniging als het vak, zowel nationaal als internationaal. De kernwoorden hierbij zijn ondernemend, actief en creatief. Naast reguliere activiteiten, zoals actueel houden van de verschillende websites en communicatie over de organisatie van webinars en het Voorjaarscongres, stelden ook in 2023 nieuwe gezichten op het bureau en in het bestuur zich aan de leden voor op de website en in de nieuwsbrief.

3.3. Beleidsmatige ontwikkelingen

3.3.1. Archief KNHG 2008-2018

Het archief van het KNHG over de periode 2008-2018 (onder het directoraat van Leonie de Goei) is geschoond, geïnventariseerd en klaargemaakt voor overbrenging naar het Utrechts Archief in 2025. Jens van Lingen, student archivistiek aan de Hogeschool van Amsterdam, was hiervoor aangetrokken. Hij heeft deze opdracht als praktijkstage verricht. Van Lingen werd dagdagelijks begeleid door bureaudirecteur Antia Wiersma en bureaumedewerker Caroline van Vliet, en inhoudelijk door bestuurslid Archieven Vincent Robijn.

3.3.2. Diversiteit en inclusie

In 2023 heeft het KNHG wederom aandacht besteed aan diversiteit en inclusie. Hierbij hebben het bureau en bestuur aandacht voor de vier P's (publiek, programma, personeel en partners) zoals vastgelegd in het in 2021 opgestelde **Beleidsplan Diversiteit & Inclusie**. Het KNHG kan de meeste invloed uitoefenen op de P's die behoren bij de programma's (congressen en webinars) en personeel (i.h.b. stagiaires en vrijwilligers). Zo was bijvoorbeeld tijdens het **voorjaarscongres** 63 procent van de sprekers vrouwelijk en bij de webinars bedroeg dat aantal 40 procent.

3.3.3. Predicaat Koninklijk & statutenwijziging

In november 2023 ontving het KNHG bericht van het Koninklijk Huis dat de aanvraag tot bestendiging van het predicaat Koninklijk was toegekend. Dat betekent dat het KNHG zich tot en met november 2048 Koninklijk mag blijven noemen.

Dit besluit leidde ertoe dat begin januari 2024 de statutenwijziging, zoals voorgesteld en aangenomen tijdens de Algemene Ledenvergadering in 2021, ook kon plaatsvinden. Daarmee voldoet het KNHG ook aan de in 2021 ingevoerde Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR).

3.3.4. Normen voor historici

Uit de werkzaamheden en discussies over onethisch hergebruik kwam in 2022 de noodzaak voor een ethische code voor historici naar voren. In 2023 heeft een **werkgroep** onder leiding van voorzitter van het bestuur Henk te Velde zich gebogen over een dergelijke code voor historici. De werkgroep heeft vervolgens de code van de Amerikaanse zustervereniging *American Historical Association* (AHA) met haar toestemming vertaald en aangepast aan de Nederlandse context. Deze code, getiteld **Normen voor historici** is in 2023 gepubliceerd en heeft tot doel ongeschreven en bestaande normen voor historici vast te leggen, zodat het kan dienen als leidraad in onderwijs en bij onderzoek. In september is deze code inhoudelijk besproken tijdens een bijeenkomst van het *Research Network Theory of History* van het Huizinga Instituut.

3.3.5. Beleidsplan 2024-2026

In 2023 hebben het bestuur, vertegenwoordigers van Jong KNHG en de medewerkers van het bureau gebrainstormd over een nieuw **Beleids- en Werkplan** voor de jaren 2024-2026. Centrale vraag tijdens die brainstorm was hoe het KNHG zijn gezag aanwendt, aangezien het geen doel op zich is maar een middel om zaken te bereiken, voor het vak, voor de professie en voor de samenwerking. De komende jaren blijft het uitgangspunt dat het KNHG een club van 'zelfdoeners' is. Wie zich inspant, kan snel naar voren komen, en zijn of haar invloed laten gelden ten gunste van het vak en de professie. De licht dalende trend in het ledenaantal heeft ertoe geleid dat de komende jaren ook onderzocht zal worden of een andere juridische vorm dan een vereniging mogelijk is voor het KNHG.

3.3.6. Btw-positie

Eind 2022 besloot de Belastingdienst na een onderzoek dat het KNHG per 1 april 2023 btw-plichtig was. Dat betekent dat het KNHG over alle inkomsten uit contributies, losse verkoop en deelnemersbijdragen btw moet afdragen. Daar staat tegenover dat het KNHG alle betaalde btw mag terugvragen. De volledige repercussies van deze beslissing zullen pas eind 2024, wanneer het KNHG een volledig jaar btw-plichtig is geweest, zichtbaar zijn.

3.3.7. Zzp-beleid

Eind 2023 heeft het bestuur in een ingelaste extra vergadering besloten tot het formaliseren van het in de praktijk ontstane beleid van betaling van zelfstandige historici en historici in een preciaire positie. Het doel hiervan is enerzijds helderheid te scheppen wanneer het KNHG over gaat tot het uitbetalen van

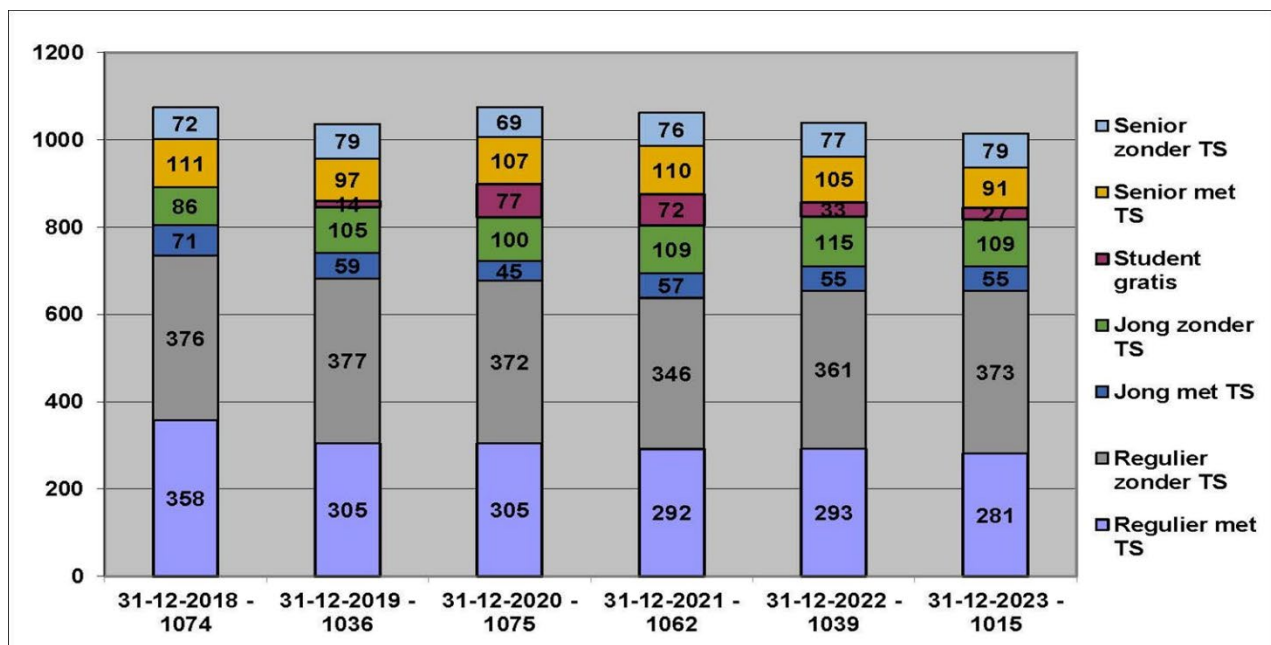
vergoedingen, anderzijds voorkomt uniformering willekeurig en ongelijkheid in betalingen. Aanleiding voor het formaliseren van dit beleid is de wens van het KNHG om zelfstandige historici en historici in een precare positie de mogelijkheid te geven zich actief in te spannen voor de vereniging, bijvoorbeeld in werkgroepen of de organisatie van congressen.

3.4. Leden en ledenontwikkeling

Het ledenaantal is in 2023 afgenomen. Op 31 december 2022 telde het KNHG 1.039 leden; per 31 december 2023 waren dat er 1.015. Het aantal aanmeldingen voor het gratis studentlidmaatschap was in 2023 iets lager dan in de voorgaande jaren (27 studentleden in totaal).

Het aantal leden met een abonnement op *BMGN – Low Countries Historical Review* nam licht af van 453 naar 427. De abonnementen zijn eveneens licht afgenomen van 102 naar 100 aan het einde van het jaar.

De ledenontwikkeling in 2023 zag er als volgt uit:

Institutioneel lidmaatschap

In 2023 kent het KNHG vijf institutionele leden. Een mailing in het najaar naar ongeveer 450 middelbare scholen met een speciaal aanbod voor een institutioneel lidmaatschap heeft helaas niet geleid tot nieuwe institutionele steunlidmaatschappen.

Ledenwerving

De welkomstgeschenken zijn in 2023 wederom vernieuwd. Geregeld is in de nieuwsbrief aandacht gevestigd op de mogelijkheid leden aan te brengen. De wervingsactie rondom het voorjaarscongres heeft twee nieuwe leden opgeleverd.

3.5. Werkgroepen

In 2023 waren er naast een organisatie team voor het voorjaarscongres ook drie werkgroepen actief binnen het KNHG.

3.5.1. Jong KNHG

Jong KNHG bestaat als werkgroep sinds 2016. Het heeft een eigen bestuur en reglement. Het doel is om activiteiten te organiseren die gericht zijn op jonge historici en hen door middel hiervan te introduceren bij het KNHG. Het bestuur van Jong KNHG bestond in 2023 uit:

Roald Bakker, bestuurslid workshops (vanaf oktober)

Laura Brinkhorst, penningmeester

Kyra Gerber, bestuurslid algemeen en schrijfworkshops

Isa Goosen, bestuurslid sociale media en PR

Kay Pepping, bestuurslid digitalisering en PR

Celeste van Veenen, bestuurslid educatie en workshops en voorzitter

Hanna te Velde, secretaris

Activiteiten

In 2023 heeft Jong KNHG de volgende evenementen en activiteiten georganiseerd:

- Digitale Sessie 'Ondernemers in Geschiedenis' op 11 april (14 deelnemers);
- *Rare Book Tour* bij Embassy of the Free Mind op 29 april (7 deelnemers);
- Rondleiding Verzetsmuseum op 20 mei (15 deelnemers);
- Schrijfworkshop op 15 november (7 deelnemers);
- Netwerkborrel op 24 november (12 aanwezigen).

Jong KNHG was ook in 2023 actief op verschillende sociale mediakanalen om de naamsbekendheid verder uit te breiden en aandacht voor geschiedenis te vragen.

Kyra Gerber, Jong KNHG tijdens de Rare Book Tour

Ledenontwikkeling

Het aantal student- en Jong KNHG-leden mét gedrukt tijdschrift is in 2023 gelijk gebleven (55 leden). Het totale aantal jonge leden is licht gedaald, van 203 in 2022 naar 191 in 2023.

3.5.2. Herinneringsactivisme

Een van de uitkomsten van het onderzoek naar (on)ethisch hergebruik, was dat historici meer oog zouden moeten hebben voor het voorbereidende werk van herinneringsactivisten. Hiertoe organiseerde het KNHG op 1 maart een informatieve sessie met een diverse groep herinneringsactivisten. De uitkomsten en inzichten van deze besloten sessie zijn meegenomen naar het bestuur van de vereniging en worden, indien mogelijk en waar nodig, in de praktijk toegepast.

3.5.3. Eerste generatiestudenten

Eind 2022 werd een werkgroep gevormd die in het teken staat van eerste generatiestudenten, studenten van wie de ouders niet aan een universiteit hebben gestudeerd. De inspanningen van de werkgroep hebben geleid tot een blogreeks op KNHG.nl, waarin eerste generatiestudenten zelf aan het woord komen over hun ervaringen. In mei 2023 werd het **Dossier Eerste Generatiestudenten** gelanceerd. Dit dossier is gevuld met artikelen en interviews met eerste generatiestudenten. Het KNHG heeft in 2023 met 14 eerste generatiestudenten gesproken die hun ervaringen wilden delen. Tijdens deze gesprekken zijn (onder andere) de volgende twee vragen voorgelegd: *Welk advies zou u universiteiten en docenten willen geven in de omgang met eerste generatiestudenten?* en *Heeft u nog wijze raad voor eerste generatiestudenten zelf?* De antwoorden hierop zijn gebundeld in het document **samenvattend advies**.

4. Bijeenkomsten en evenementen

4.1. *Expertmeeting geschiedenisonderwijs Nederlandse universiteiten*

Zoals ieder jaar organiseert het KNHG een besloten expertmeeting voor onderwijscoördinatoren en opleidingsdirecteuren van de opleidingen Geschiedenis aan verschillende universiteiten in Nederland. Tijdens de bijeenkomst in 2023 gaf bestuurslid en medeorganisator Tim Huijgen een korte update over de aankomende curriculumherziening voor het middelbare schoolvak geschiedenis. Tevens is er aandacht besteed aan de arbeidsmarktperspectieven van studenten alsook aan de verschillende vormen van en begeleiding bij bachelor scripties.

4.2. *Voorjaarscongres*

Het Voorjaarscongres **Ruiken. Proeven. Doen. Historisch onderzoek met je zintuigen** vond plaats op vrijdag 13 april in het **Nederlands Openluchtmuseum** te Arnhem. Het congres werd georganiseerd in samenwerking met **NL-Lab** van het KNAW *Humanities Cluster* en het **Meertens Instituut**. Het ochtendprogramma stond in het teken drie verschillende Ronde Tafels, waarin deelnemers in gesprek gingen over het gebruik van performatieve methoden in de praktijk.

Fotocollage KNHG-Voorjaarscongres 2023, Arnhem

In totaal waren er meer dan twintig sprekers en iets meer dan tachtig deelnemers naar Arnhem gekomen. Het KNHG-Voorjaarscongres werd mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van de Stichting Fonds A.H. Martens van Sevenhoven, Dr. C. Louise Thijssen-Schoute Stichting en het Belgisch-Nederlands genootschap voor wetenschaps- en universiteitsgeschiedenis Gewina.

4.3. *Algemene ledenvergadering*

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 22 juni 2023 en was online via Zoom. Naast het bestuur en bureau van het KNHG waren er 20 KNHG-leden aanwezig. 11 KNHG-leden hadden zich afgemeld.

4.4. *Symposium De Politieke Restauratie*

Het *symposium De Politieke Restauratie Nieuwe perspectieven op het vroege Koninkrijk der Nederlanden (1813-1848)* vond plaats op 6 oktober 2023 in het Allard Pierson Museum te Amsterdam. Aanleiding voor dit symposium was de aanstaande verschijning van drie publicaties over dit onderwerp. Doel was het beeld van Nederlandse restauratietijdvak, als een periode van verzoening, depolitisering en burgerlijke onverschilligheid, op te schudden. Het KNHG was een van de organiserende partijen. Het symposium was met 90 deelnemers helemaal volgeboekt, er waren meer dan 105 aanmeldingen.

De politieke restauratie

Nieuwe perspectieven op het vroege
Koninkrijk der Nederlanden (1813-1848)

Symposium
6 oktober 2023
10.00 – 17.00
Allard Pierson, Amsterdam

Social media poster ter promotie van symposium De politieke Restauratie

4.5. *Webinars*

In 2023 heeft het KNHG vier webinars georganiseerd. De onderwerpen liepen uiteen maar hadden, met uitzondering van het onderwijs-webinar in december, alle een directe actuele aanleiding.

Op 22 februari stond het KNHG stil bij het feit dat een jaar eerder de oorlog in Oekraïne was uitgebroken en organiseerde een webinar over de rol van historici bij dit conflict. In aanloop naar Keti Koti organiseerde het KNHG een webinar over het slavernijverleden en de tussentijdse verkiezingen in november hebben geresulteerd in een webinar over nieuwe politieke partijen zoals de BBB en NSC.

Het onderwijs-webinar ging over de verbinding tussen het basis- en voortgezet onderwijs. Aanleiding hiervoor zijn de zorgen over de gebrekkige aansluitingen tussen de verschillende onderwijsvormen (basis, voortgezet en hoger) en de vraag hoe die kunnen worden verbeterd zoals verwoord in een dossier op [Historici.nl](https://www.historici.nl).

In totaal kenden de webinars ruim 180 deelnemers.

4.6 Nieuwjaarsborrel

Op 18 januari 2023 werd de KNHG-Nieuwjaarsborrel georganiseerd. Hiervoor hadden 60 leden zich aangemeld.

5. Internationaal

5.1. *Beleid*

Het KNHG is een van de vele historische beroepsverenigingen die er wereldwijd zijn. Met een aantal van deze internationale zusterverenigingen onderhoudt het KNHG warme banden. Deze contacten zijn op bestuurlijk alsook op organisatorisch niveau. De belangrijkste beweegredenen om deze contacten te onderhouden zijn om kennis uit te wisselen en om te leren van elkaars ervaringen. Het bureau heeft de activiteiten die de zusterverenigingen van het KNHG in het buitenland hebben ontplooid, gevolgd en gedeeld via de website en nieuwsbrieven.

5.2. *American Historical Association*

In 2022 reisde Antia Wiersma, directeur van het bureau van het KNHG, naar de Verenigde Staten om daar deel te nemen aan de *annual meeting* van de *American Historical Association* (AHA). Na afstel in 2021 en een kleiner en deels hybride congres in 2022 werd in januari 2023 deze grote historische bijeenkomst weer in persoon georganiseerd, ditmaal in Philadelphia. Na afloop publiceerde zij een *sfeerimpressie* op de website van het KNHG.

Het KNHG nam het initiatief om voor de *annual meeting 2024* een voorstel in te dienen voor een panel over *Open Access*. Hiertoe legde Wiersma contacten met *Conference of Historical Journals*, een Amerikaanse koepelorganisatie van historische tijdschriften en vertegenwoordigers van de Britse *Royal Historical Society*. Het ingediende voorstel kwam door de ballotage en haalde het programma voor de bijeenkomst in 2024.

5.3. *Royal Historical Society*

Antia Wiersma is in 2023 benoemd tot fellow van de *Royal Historical Society* (RHS), de Britse zusterorganisatie van het KNHG. Deze fellowships worden toegekend aan personen die een originele bijdrage hebben geleverd aan de historische wetenschap, bijvoorbeeld door het schrijven van een boek, het organiseren van tentoonstellingen en congressen of andere activiteiten die te maken hebben met de verspreiding van historisch onderzoek. Als RHS-fellow maakt Wiersma deel uit van een bloeiende, internationale gemeenschap van historici, met verschillende achtergronden.

6. Communicatie

6.1. Websites

Het exacte aantal websitebezoekers in het jaar 2023 is lastig te achterhalen, omdat Google Analytics zijn meetmethodes heeft veranderd halverwege het jaar. Hierdoor is in 2023 een breuk ontstaan in de cijfers van KNHG.nl en Historici.nl. Het is dan ook niet mogelijk om de cijfers van 2023 als geheel te presenteren. Enkel de cijfers van de tweede helft van 2023 zijn bekend.

6.1.1. KNHG.nl

KNHG.nl is in 2023 doorlopend actueel gehouden. Er is bijzondere aandacht besteed aan de Engelstalige pagina's door bepaalde nieuwsberichten te (laten) vertalen en te publiceren. In 2023 is het dossier over eerste generatiestudenten gelanceerd en doorlopend gevuld.

Verder zijn er met enige regelmaat blogs op de website verschenen waarin **nieuwe KNHG-bestuursleden** én leden van het **Jong KNHG-bestuur** zich voorstellen.

6.1.2. Historici.nl

In totaal verschenen er in 2023 28 bijdragen op Historici.nl. In 2023 werden twee nieuwe dossiers opgestart, waarin verschillende bijdragen en blogs zijn opgenomen. Het **Dossier Roofgoed** werd opgezet. Ook verscheen in 2023 het **Dossier Tentoonstellingen**, waarin jonge historici recensies schrijven voor verschillende tentoonstellingen met een historische inslag in Nederland.

De redactieraad van Historici.nl is in 2023 tweemaal bijeengekomen, op 24 mei en op 30 november. Tijdens deze eerste bijeenkomst werd gebrainstormd over de invulling van het nieuwe Beleids- en Werkplan voor de periode 2024-2026. Op 30 november werd de conceptversie van dit document besproken.

6.1.3. Historicidagen.nl

In oktober 2023 is de website Historicidagen.nl opnieuw gelanceerd voor de vierde editie van de Historicidagen. Deze lancering hield verband met de oproep tot bijdragen aan het programma dat in die maand verspreid werd.

Logo van de Historicedagen 2024

Het KNHG organiseert deze conferentie, die in augustus 2024 in Maastricht zal plaatsvinden, in samenwerking met de Universiteit Maastricht, de Open Universiteit en Fontys. Het thema van deze editie is *Ongedisciplineerde Geschiedenis*.

6.2. Sociale media

Het KNHG heeft een [X account](#) (in 2023 nog [Twitter account](#)), een [LinkedIn groepspagina](#). BMGN heeft een [X account](#), [LinkedIn pagina](#) en een [Facebook pagina](#). Historici.nl heeft een [X account](#), een [LinkedIn-](#) en een [Instagrampagina](#). Jong KNHG heeft een [X-account](#) (in 2023 nog [Twitter account](#)), een [Instagram-](#), [LinkedIn-](#) en [Facebook pagina](#).

Maand	Website KNHG.nl	Website Historici.nl	Twitter-volgers KNHG.nl*	Twitter-volgers BMGN*	Twitter-volgers Historici.nl*	Mail nieuwsbrief geopend	Geklikt op nieuwsbrief
januari			2.412	2.493	5.495	572	203
februari			2.417	2.509	5.524	562	179
maart			2.425	2.509	5.532	561	186
april			2.431	2.514	5.545	571	139
mei			2.442	2.508	5.539	608	187
juni			2.457	2.511	5.546	583	154
juli	2.900	3.700	2.461	2.517	5.519	-	-
augustus	3.000	4.000	2.461	2.511	5.493	674	237
september	3.400	4.800	2.460	2.507	5.484	690	215
oktober	3.700	5.800	2.461	2.512	5.474	652	126
november	4.200	4.900	2.464	2.510	5.459	661	188
december	3.800	5.600	2.470	2.518	5.446	581	105
Totaal	21.000	28.800	2.470	2.518	5.446	6715	1919
2022	48.200	64.200	2.408	2.471	5.477	7.168	2.144

*Op laatste dag van betreffende maand

6.3. Nieuwsbrieven

De digitale nieuwsbrief wordt elke maand rond de 15^e dag verstuurd aan 1.548 leden en belangstellenden. Deze bevat relevant nieuws en informatie voor de lezers over het bureau, internationale ontwikkelingen, de Historicidagen, updates van Historici.nl, Jong KNHG en BMGN – *Low Countries Historical Review*, en sluit af met een overzicht van KNHG-bestuurs- en/of bureauleden en/of BMGN-redactieleden in de media. In 2023 zijn 11 nieuwsbrieven verstuurd. In juli kwam er geen nieuwsbrief uit en in augustus verscheen een speciale zomer-editie.

6.4. Zomergroeten

In 2023 werden in juli drie zomergroeten gedeeld, via KNHG.nl, sociale media en de KNHG-nieuwsbrief, namens het KNHG, BMGN – *Low Countries Historical Review* en Historici.nl.

6.5. Nieuwjaarsgroeten

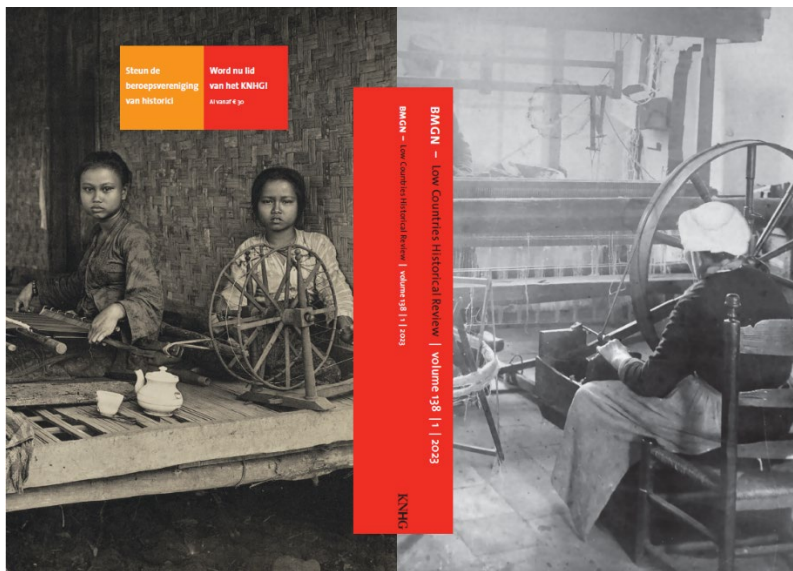
In 2023 werden drie nieuwjaarsgroeten verstuurd, naar alle KNHG-leden en relaties, en namens BMGN – *Low Countries Historical Review* en Historici.nl.

7. BMGN – *Low Countries Historical Review*

7.1. Algemeen

Als uitgever van *BMGN – Low Countries Historical Review* levert het KNHG een belangrijke bijdrage aan de geschiedwetenschap. Sinds 2012 verschijnt *BMGN – Low Countries Historical Review* in *diamond open access*. In 2023 verschenen vier reguliere nummers. Meer specifiek publiceerde *BMGN – Low Countries Historical Review* dit jaar acht individuele onderzoeksartikelen, één review essay, één repliek, en 86 recensies.

Omslag *BMGN – Low Countries Historical Review* 138(1)

7.1.1. Redactieberaad

In 2023 heeft wederom een redactieberaad plaatsgevonden en wel in persoon in Amsterdam. Dit beraad had in 2022 door de corona-pandemie en de wisseling van de samenstelling binnen de redactie niet plaatsgevonden. Op de agenda van dit overleg stond onder andere een terugblik op de twee voorgaande jaren, zowel inhoudelijk als financieel. Een ander belangrijk agendapunt was de evaluatie van het redactionele beleid en de redactionele werkwijze. Het redactieberaad werd afgesloten met een diner waarvoor ook de redactieleden die tijdens de pandemie afscheid hadden genomen waren uitgenodigd.

7.1.2. Publicatieplatform

In 2023 heeft Kay Pepping van het platform [OpenJournals](#) in nauwe samenwerking met redacteur Nick Oosterwijk gewerkt aan een nieuw HTML-format. Aanleiding hiervoor is de serie over digitale geschiedenis, onder redactie van Pim Huijnen, die in 2024 van start zal gaan. Dankzij het ontwikkelde HTML-format kan de website van het tijdschrift, naast het inhoudelijke artikel ook een uitgebreide toelichting van de digitale onderzoeksmethoden en een betere visualisatie van de resultaten van digitale geschiedenisprojecten bieden.

7.2. Redactie

Houssine Alloul (Universiteit van Amsterdam), vanaf juni 2023

Marnix Beyen (Universiteit Antwerpen), voorzitter

Pepijn Brandon (VU Amsterdam)

Liesbeth Corens (Queen Mary University of London), vanaf juni 2023

Maïka De Keyzer (KU Leuven)

Pim Huijnen (Universiteit Utrecht), vice-voorzitter

Marijke Huisman (Universiteit Utrecht)

Chantal Kesteloot (CegeSOMA)

Arie van Steensel (Universiteit Groningen)

Begin 2023 nam de redactie afscheid van Idesbald Goddeeris die wegens drukke werkzaamheden moest bedanken voor zijn lidmaatschap. De redactie vergaderde in 2023 zesmaal, op 24 januari, 29 maart, 11 mei, 26 juni, 21 september en 15 december.

7.3. Recensies

Sinds 2017 worden de recensies online en doorlopend in een apart *review issue* gepubliceerd. Deze werkwijze bevordert sneller recenseren en publiceren van recent verschenen studies. In 2023 zijn er 86 recensies gepubliceerd op de website van BMGN.

7.4. Inhoudelijke vernieuwing

In december 2023 zijn de eerste twee artikelen verschenen uit een themaserie die *rolling* en daarmee *online first* gepubliceerd zijn. De serie verschijnt ter gelegenheid van de herdenking van 160 jaar afschaffing van de slavernij. Het onderwerp van deze reeks artikelen is *Historicising the Dutch Defense of Slavery*. Karwan Fatah-Black en Lauren Lauret zijn de gastredacteuren van deze themaserie en beogen een bijdrage te leveren aan de traditie van publieke herdenkingen van het slavernijverleden. De bijdragen voegen een analyse van degenen die de slavernij verdedigden toe aan de geschiedenis van de afschaffing van de slavernij. Hiermee wordt voortgebouwd op oudere literatuur die voornamelijk gericht was op de activiteiten van de abolitionisten.

7.5. Publiekswerking

In 2023 zijn er geen actualiteitsparagrafen bij artikelen verschenen. Er zijn ook geen artikelen in het vakblad voor geschiedenisdocenten, VGN-Kleio, verschenen naar aanleiding van de publicaties in de *BMGN-Low Countries Historical Review*.

8. KNHG en BMGN in de media

Een selectie van momenten waarop KNHG en BMGN in 2023 in de media verschenen.

Januari

KNHG-voorzitter Henk te Velde werd in [NRC Handelsblad](#) gevraagd naar opvolgingskwesties in de Nederlandse politiek.

KNHG-secretaris Nadia Bouras werd begin januari geïnterviewd over haar drijfveren in het nieuwe NPO Radio 1-programma [MISCHA!](#)

BMGN-redactievoorzitter Marnix Beyen schreef een artikel voor [Knack](#) over de nieuwe tv-serie 'Het verhaal van Vlaanderen'.

BMGN-redactielid Pepijn Brandon ging op 8 januari op [NOS.nl](#) in op het koloniale verleden van de Oranjes.

Nadia Bouras was eind januari te gast bij [Het Uur](#), een podcast van NRC Handelsblad, om te praten over Marokkaanse immigranten in Nederland.

Op 29 januari was Peter van Dam, in zijn hoedanigheid als gastredacteur van het BMGN-themanummer over de geschiedenis van duurzaamheid, te gast in het radioprogramma [OVT](#).

Februari

Op 15 februari was het KNHG een van de ondertekenaars van een [open brief](#) in NRC Handelsblad. Daarin riepen het KNHG, de VGN en EuroClio de ministers van OCW op de infrastructuur van het geschiedenisonderwijs in Nederland te versterken.

Op 21 februari was BMGN-redactielid Maïka De Keyzer aan het woord in [Het Nieuwsblad](#) over het stikstofakkoord in België.

Tim Huijgen, KNHG- portefeuillehouder Onderwijs, verscheen op 25 februari in het [Dagblad van het Noorden](#), naar aanleiding van de open brief over geschiedenis in het middelbaar onderwijs.

Vincent Robijn, KNHG-bestuurslid Archieven, verscheen op 26 februari in [Nieuwsblad Stedendriehoek](#) over het onderbrengen van de Stichting Industrieel Erfgoed Deventer (SIED) bij Collectie Overijssel.

April

Pepijn Brandon vertelde op 6 april in het radioprogramma [Geld of je leven](#) op NPO Radio 1 over het fenomeen antikapitalisme.

Tim Huijgen schreef op 6 april een [opiniestuk](#) voor Dagblad Trouw. In het stuk kaart hij het gebruik van smartphones door leerlingen in de klas aan.

Op 8 april verscheen een [interview](#) met Nadia Bouras in Het Parool over opgroeien in Amsterdam, haar studieloopbaan en Marokkaanse migranten in Nederland.

Mei

Op 1 mei kwam Inger Leemans, KNHG-portefeuillehouder Congressen, in een artikel van Het Parool aan het woord over J.J. Voskuil en het Meertens Instituut.

Juni

Op 12 juni verscheen een **opiniestuk** van Marnix Beyen in De Morgen, getiteld *De overduidelijke overeenkomsten tussen Djoković' uitspraken en die van Milošević zijn niet toevallig*.

Op 15 juni verscheen in De Volkskrant een **essay** van Aspha Bijnaar, KNHG-portefeuillehouder Musea, getiteld *In het reine komen met het koloniale verleden? Dan ook een standbeeld van Anton de Kom met pak*.

Op 24 juni verscheen in Het Parool een **interview** met Pepijn Brandon waarin hij zijn kennis van kapitalisme en socialisme in historisch perspectief deelt.

Elise Nederveen van Meerkerk was in juni te horen bij een uitzending van Groot Nieuws Radio over het fenomeen 'tradwife'.

Juli

Op 10 juli verscheen Henk te Velde in de uitzending van **EenVandaag** over het vertrek van demissionair premier Rutte. Ook werd een **interview** met hem gepubliceerd op de website van de SGP over het dalende vertrouwen in de politiek in Nederland.

Oktober

Op 9 oktober kwam Elise Nederveen van Meerkerk, penningmeester van het KNHG, aan het woord in een **artikel** van de NOS. Het nieuwsbericht gaat over Claudia Goldin die de Nobelprijs voor Economie won voor haar onderzoek naar ongelijkheid tussen mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt.

November

Henk te Velde was op 24 november te gast bij **Spraakmakers** op NPO Radio1 om te praten over de verkiezingen.

9. Vooruitblik

Eind 2023 heeft het bestuur in een ingelaste extra vergadering besloten tot het formaliseren van het in de praktijk ontstane beleid van betaling van zelfstandige historici en historici in een preciaire positie. Begin 2024 is dit besluit nader uitgewerkt in een beleidsdocument met daarin richtlijnen voor betaling en de daarbij behorende bedragen. Hiermee is niet alleen het informele beleid geformaliseerd maar is er ook duidelijkheid ontstaan over de financiële consequenties. Het KNHG heeft hiertoe op zijn werkbegroting een post zzp-beleid gecreëerd waaruit betalingen gedaan kunnen worden.

2024 is het eerste jaar van de nieuwe driejarige Beleids- en Werkplanperiode. In dit eerste jaar van deze periode zal de nadruk komen te liggen op een aantal nieuwe beleidsplannen en de voorbereidingen voor een aantal grotere projecten, zoals het leden- en lezersonderzoek en een nieuw Beleidsplan Diversiteit & Inclusie. Bovendien zal het bureau grotendeels in beslag worden genomen door de organisatie van de *Historicidagen in Maastricht*, die gewoontegetrouw eind augustus plaatsvinden. Het thema, *Ongedisciplineerde geschiedenis*, belooft veel. Daarnaast zal er een stevige nadruk op Limburg en de Limburgse geschiedenis en erfgoed zijn. De locatie van deze vierde editie van dit driedaags historisch evenement zijn de gebouwen van de *Faculty of Arts and Sciences (FASoS)* van samenwerkingspartner Universiteit Maastricht.

Op 1 april 2023 is het KNHG btw-plichtig geworden. Daardoor viel het afgelopen jaar het merendeel van de contributies buiten de afdrachtplicht. 2024 zal dan ook het eerste jaar zijn waarin het KNHG het hele jaar btw-plichtig is en dus ook btw zal moeten worden afgedragen over de contributie-inkomsten. Wat dat betekent voor de financiële positie van het KNHG, weten we aan het einde van 2024.